

Samen leven, samen leren

illustratie Dick Bruna © copyright Mercis bv, 1966

Strategisch koersdocument
Vereniging Openbaar Onderwijs
2020 - 2025

Voorwoord

De Vereniging voor Openbaar Onderwijs (VOO) bestaat in 2020 154 jaar en is daarmee een van de oudste onderwijsorganisaties van Nederland.

Bij de oprichting in 1866 heetten we nog anders: *Vereeniging tot Bevordering van het Volksonderwijs in Nederland*. We zetten ons - naast het bevorderen van openbaar onderwijs - voornamelijk in voor het leerrecht van kinderen uit arme arbeidersgezinnen. In 1901 kreeg Minister van Onderwijs Hendrik Goeman Borgesius, voormalig voorzitter van onze vereniging, de Leerplichtwet aangenomen. Dit was een eerste opzienbarende kroon op het werk van de vele voorvechters van goed onderwijs voor alle kinderen. Het werd in de vereniging dan ook als zodanig gevierd.

Deze sociaal maatschappelijke motivatie kenmerkt de vereniging eigenlijk de gehele 20^e eeuw. Met als mooi symbolisch hoogtepunt in de jaren vijftig het verwerven van enkele recreatiegebouwen en een camping. Zo konden we helpen met kinderen op schoolreis te laten gaan. Heden ten dage hebben we de campinggrond nog in bezit, maar geen bemoeienis meer met de exploitatie.

Het tekent wellicht een beetje de verandering die de maatschappij en ook de vereniging de afgelopen 30 jaar heeft doorgemaakt: een groeiende welvaart gecombineerd met verdergaande individualisering en verzakelijking lijken soms hooggestemde idealen te verdringen. Welvaartsgroei en emancipatie zijn natuurlijk prachtige dingen, maar het blijft - ook na 150 jaar - nog steeds zaak om oog te houden voor hen die buiten de boot (dreigen) te vallen.

Daarnaast blijven wij ons inzetten voor het verdwijnen van onderwijs op religieuze grondslag. Niet alleen denken wij dat het beter is voor elk individueel kind, maar ook voor de samenleving als geheel. Vanaf 1966 deden we dat onder het motto *Niet apart, maar samen*, vanaf 2019 onder de oproep *Samen leven, samen leren*. De rode draad blijft dezelfde: samen.

Dit strategisch koersdocument is tot stand gekomen na gesprekken met en input van leden, trainers, de Raad van Toezicht en zeker niet in de laatste plaats de betrokken medewerkers op kantoor in Almere. Het beschrijft hoe we onze huidige omgeving beoordelen en hoe we ons de komende vijf jaar daarin zullen positioneren. Daarbij moeten we er rekening mee houden dat we onze ideële activiteiten zelf moeten bekostigen. Gelukkig zijn we daarvoor goed gepositioneerd, doordat wij de afgelopen jaren ontegenzeggelijk een expertisecentrum op het gebied van medezeggenschap zijn geworden en daar ook inkomsten mee kunnen genereren.

‘Samen’ is het belangrijkste woord voor de VOO. Ik kijk er dan ook naar uit om samen met de leden, de medewerkers op het bureau, de trainers in het land, maar ook met iedereen in het veld, collega-ouderorganisaties, (G)MR-en, ouderraden, besturen en nieuwe initiatieven van ouders en de vereniging de komende vijf jaar te laten bloeien!

Almere, 26 februari 2020

Marco Frijlink, directeur-bestuurder

Inhoud

Voorwoord	2
1. Van 1866 tot 2020	5
2. Samen leven, samen leren	7
Hokjesscholen weerspiegelen samenleving niet	8
Ruimte voor godsdienst en levensbeschouwing	8
Toegankelijkheid	8
Alomtegenwoordigheid van het openbaar onderwijs	9
Doelmatigheid	9
Concrete standpunten over het Nederlandse onderwijsbestel	9
3. De vereniging	11
Interne structuur, doelstelling en werkwijze	11
Positionering	12
Het bureau	13
Het ondersteunen van de vereniging	14
Beleidsadvisering	14
Organisatie inkomsten-genererende activiteiten	14
Het kantoor	15
De netwerkorganisatie	15
Partners	15
VOS/ABB	16
Ouders van Waarde en de ROV	16
Overige ouderverenigingen	16
Ouders & Onderwijs	16
4. Onderwijsbeleid en de VOO-thema's	18
Lustrumthema: School en Armoede	19
5. Diensten en producten	20
6. Communicatie en Marketing	21
Meer naamsbekendheid	21
Reputatieverbetering	21
Leadgeneratie	21
7. Financiën	23
Inkomsten en uitgaven	23

Vereniging en Stichting Facilitair	24
Vermogen	24
Buffer	24
Inkomstenbron	24
Inzet ten behoeve van de doelen van de vereniging	24
8. Tot slot	26

1. Van 1866 tot 2020

De Vereniging voor Openbaar Onderwijs bestaat in 2020 154 jaar en is daarmee een van de oudste onderwijsorganisaties van Nederland.

In 1866 richtten jhr. mr. Frederik Hessel van Beijma Thoe Kingma en mr. Philippus van Blom de Vereeniging ter Bevordering van het Volksonderwijs in Nederland op. Zij werden gedreven door twee zaken. Enerzijds vonden zij dat de belangen van het openbaar onderwijs verdediging verdienden, omdat er in confessionele hoek nogal negatief over werd gesproken. Anderzijds werden zij gedreven door het ideaal dat alle kinderen goed onderwijs zouden moeten krijgen, niet alleen die uit welgestelde families. In 1866 bestond er immers nog geen leerplicht.

Deze werd gelukkig in 1901 wel ingevoerd door de toenmalig minister van onderwijs, Goeman-Borgesius. Dezelfde Goeman-Borgesius die van 1886 tot 1897 voorzitter van onze vereniging was, tot hij in 1897 minister werd. Begrijpelijkerwijs werd de invoering van de leerplicht binnen de vereniging als een grote overwinning gevierd. Op dat moment is er van *leerrecht* in Nederland nog altijd geen sprake. De invoering van de leerplicht zorgde er echter wel voor dat alle kinderen in elk geval verzekerd waren van toegang tot de lagere school. Deze focus op kansengelijkheid en goed onderwijs voor *alle* kinderen, is een belangrijk thema. Het loopt daarom als een rode draad door de geschiedenis van de vereniging.

Natuurlijk is er ook die andere rode draad, samen te vatten tot 'artikel 23': de vrijheid van onderwijs. In 1917 kreeg het confessioneel onderwijs de financiële gelijkstelling en de grondwettelijke verankering van het recht om het onderwijs naar eigen richting en naar eigen goeddunken in te richten. Dit leidde sindsdien tot veel discussie, maar tot weinig verandering. In de kern is het nog steeds mogelijk om een school te stichten gebaseerd op een geloofsovertuiging. Vroeger waren dat vooral protestants-christelijke en katholieke scholen, tegenwoordig bijvoorbeeld ook hindoeïstische, joodse en islamitische.

De maatschappelijke discussie laaide de afgelopen 150 jaar om verschillende redenen af en toe op, maar wezenlijke veranderingen lijken nog ver weg. Er zijn maar weinig organisaties die expliciet stelling nemen tegen artikel 23, waar het gaat om vrijheid van richting. Uiteraard liet de VOO tijdens deze periode regelmatig van zich horen. Soms genuanceerd, andere keren zeer uitgesproken.

In de jaren 50 en 60 kocht de vereniging verschillende recreatiebedrijven en een camping op. Zo krijgen kinderen uit minderbedeelde gebieden ook de kans om een keer op schoolreis of vakantie te gaan. Dit illustreert mooi de sociaal-maatschappelijke drive die altijd een belangrijk deel van de vereniging is geweest. In de jaren 20 van de eenentwintigste eeuw herinnert alleen het bezit van de grond onder de camping nog aan die periode.

Over de loop van 150 jaar heeft de vereniging regelmatig grote invloed gehad op het onderwijsbeleid. Zo stonden we mee aan de wieg van de wetgeving op het gebied van medezeggenschap op scholen. Ook nu zijn we daar nog steeds nauw bij betrokken. Samen met andere ouderorganisaties, zoals Ouders & COO, zetten we het thema pesten op school op de kaart. Dit leidde uiteindelijk tot de wet Veiligheid op school. Daarnaast droeg onze lobby zeker

bij aan het gratis maken van het studiemateriaal in het voortgezet onderwijs. Ook op deze manier proberen we als vereniging bij te dragen aan kansengelijkheid: goed onderwijs voor alle kinderen.

Het aantal leden kent grote verschillen over de jaren, met de jaren zestig als hoogtepunt. Niet toevallig ook het hoogtepunt van de verzuiling. Tegenwoordig hebben we een beperkt aantal particuliere leden, maar vooral ouders en leerkrachten. De georganiseerde variant daarvan, medezeggenschapsraden en ouderraden, zijn in grote getalen lid.

In 1904 schreven twee hoofdbestuursleden in een pamflet: “Waar de kinderen van hetzelfde Volk naarmate van de door hunne ouders omhelsde kerkelijke leerstellingen worden gescheiden, zal er bekrompen onverdraagzaamheid worden gekweekt, en zullen daarvan verhoudingen en toestanden het gevolg zijn, die slechts onheil kunnen stichten en op den duur zelfs ons volksbestaan kunnen bedreigen.”

De archaïsche taal daargelaten, moeten we helaas vaststellen dat er in de basis weinig veranderde in de daaropvolgende 115 jaar. Het markeert waar we op dit moment staan: de enige vereniging van ouders die zich sterk maakt voor goed openbaar onderwijs. Met als ideëel streven dat alle kinderen, ongeacht de gezindte van hun ouders, met elkaar naar school gaan en samen leren, om zo uiteindelijk ook in harmonie samen te leven.

2. Samen leven, samen leren

Sinds 1966 was 'Niet apart maar samen', de strijdkreet van de Vereniging Openbaar Onderwijs. En dat was gepast. In de jaren zestig beleefde de schoolstrijd een van zijn hoogtepunten. De verzuiling had volledig bezit genomen van de Nederlandse samenleving en iedereen bekende kleur. De vereniging had op haar hoogtepunt 160.000 leden: ouders, maar ook leerkrachten. Ging je in die tijd in het openbaar onderwijs werken, dan werd je direct na je aanstelling lid van de VOO. Voor alle duidelijkheid: uit eigenbelang.

Missie / visie

Dit hoofdstuk beschrijft de missie/visie van de vereniging met betrekking tot het onderwijsbestel

In de jaren 20 van de eenentwintigste eeuw wordt 'Niet apart maar samen', niet altijd meer goed begrepen. Mensen ervaren het als negatief, zonder precies te weten waar het vandaag komt. En het klopt natuurlijk, eigenlijk is het negatief. Daarom kozen we, op basis van veel gesprekken met leden en mensen uit het veld, voor een nieuw motto: 'Samen leven, samen leren'.

Gelijkwaardigheid is het startpunt van onze Grondwet (artikel 1), maar staat ook nadrukkelijk centraal in het openbaar onderwijs. Artikel 23, lid 3 stelt: "Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging, bij de wet geregeld." Deze eerbiediging is verder uitgewerkt in artikel 46 WPO en artikel 42 WVO, waarbij het openbaar onderwijs een actief pluriforme opdracht meekrijgt: "Het openbaar onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden". Wanneer kinderen met verschillende achtergronden samen naar één school gaan, die goed invulling geeft aan deze opdracht, is dit niet alleen een grote meerwaarde voor de leerling, maar ook voor de samenleving. Het onderwijs heeft immers niet alleen een kwalificerende, maar ook een socialiserende en subjectiverende functie.

Voor de leerling betekent het dat er ruimte is om een eigen identiteit en levensvisie te ontwikkelen. De school brengt het kind in aanraking met nieuwe verhalen, naast de verhalen van thuis. Zo ontdekt het dat ieder zijn of haar eigen achtergrond meeneemt en dat je op verschillende manieren naar de wereld en het leven kunt kijken. Deze ontmoeting met diversiteit (in denkbeelden, maar ook in eigenschappen en leefwijze), leert kinderen ook om te gaan met verschillen. Kinderen leren van het vergelijken en onderzoeken van verschillen. Het biedt hen de mogelijkheid verschillen en gemeenschappelijkheid te ervaren en de hierbij benodigde vaardigheden te ontwikkelen.

Het leren omgaan met verschillen door ontmoeting komt niet alleen de persoonlijke ontwikkeling ten goede. Het is ook essentieel voor sociale cohesie in onze diverse samenleving. Het is niet zomaar dat onder andere de Onderwijsraad en de Inspectie van het Onderwijs waarschuwen voor de toenemende segregatie en de bedreigingen hiervan voor de

maatschappelijke opdracht van het onderwijs. Ook de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid wees eerder op het belang van samen naar school gaan. Hierbij wees de Raad tevens op de beperkte mogelijkheden segregatie tegen te gaan, zolang het recht om scholen op bijzondere grondslag op te richten en het recht op vrije schoolkeuze blijven prevaleren boven het vergroten van sociale samenhang. Daar waar kinderen met verschillende achtergronden elkaar wél ontmoeten, kunnen zij oefenen in het omgaan met heterogeniteit. Wanneer positieve relaties tussen leerlingen met verschillende achtergronden bevorderd worden, heeft dit een positief effect op integratie en wederzijds respect. Dit kan bijvoorbeeld door gezamenlijke belangen en interesses te stimuleren. Recent onderzoek laat bovendien zien dat schoolbeleid gericht op het erkennen en omarmen van culturele diversiteit bevorderlijk is voor het welbevinden en de leerprestaties.

Hokjesscholen weerspiegelen samenleving niet

Men stelt de vrijheid van onderwijs ook geregeld voor als het ruimte geven aan en weerspiegelen van de pluriformiteit in onze samenleving. Komt deze pluriformiteit echter niet binnen scholen, maar tussen scholen tot uiting, dan krijgen kinderen niet de gelegenheid op te groeien in een pluriforme mini-samenleving. In tegendeel, er ontstaan 'hokjesscholen', waar zij vooral met 'ons soort mensen' opgroeien. Hoewel een heterogene populatie alleen niet voldoende is om tot dialoog en integratie te komen, is het wel een noodzakelijke voorwaarde.

Ruimte voor godsdienst en levensbeschouwing

Voorgaande mag duidelijk maken dat de VOO geen voorstander is van scholen op religieuze grondslag. Dat wil echter niet zeggen dat er geen ruimte en aandacht voor religie in het onderwijs mag zijn. Integendeel: juist in een school waar leerlingen met verschillende achtergronden samenkomen, kan de dialoog hierover kinderen helpen in het ontdekken van verschillende richtingen. Dit ondersteunt hen bij het ontwikkelen van hun eigen geloofsovertuiging. Het openbaar onderwijs is dan ook nadrukkelijk actief pluriform en niet neutraal.

Elke school is op basis van kerndoel 38 reeds verplicht om aandacht te besteden aan de verschillende geestelijke stromingen. Het vormen van de eigen identiteit is tevens onlosmakelijk verbonden met burgerschapsonderwijs. Dit streeft er ook naar leerlingen kennis en ervaring op te laten doen met democratische waarden en de diversiteit in onze samenleving. Daarnaast hebben ouders nu al de mogelijkheid om op de openbare school godsdienstig of humanistisch vormingsonderwijs te vragen voor hun kinderen. Overigens gaat de voorkeur van de VOO en veel ouders uit naar gezamenlijk levensbeschouwelijk onderwijs, waarbij aandacht is voor verschillende stromingen en de eigen levensbeschouwelijke ontwikkeling.

Toegankelijkheid

Scholen zouden nooit leerlingen en leerkrachten mogen weigeren op basis van seksuele voorkeur, geloofsovertuiging, politieke opvatting of afkomst. Gelukkig voeren ook steeds meer bijzondere scholen een open aannamebeleid. 'Iedereen welkom' is een belangrijke basisvoorwaarde, maar biedt nog niet altijd voldoende waarborg voor ruimte voor verschillen.

Wanneer er geen sprake is van actieve pluriformiteit en kinderen of leerkrachten die ‘anders’ zijn slechts worden ‘gedoogd’, is er geen sprake van daadwerkelijke gelijkwaardigheid.

Alomtegenwoordigheid van het openbaar onderwijs

Gezien het belang van het openbaar onderwijs, zou dit voor ieder kind laagdrempelig beschikbaar moeten zijn. Dit wordt ook gegarandeerd door de Grondwet. Artikel 23 geeft veel ruimte aan de wetgever, maar zo min mogelijk wat betreft de garantiefunctie voor het openbaar onderwijs. Lid 4 is het meest uitgewerkt en geeft een afdwingbaar recht op openbaar onderwijs binnen de gemeente.

De alomtegenwoordigheid van het openbaar onderwijs is echter in het geding, vooral in krimpgebieden. Zo verdween het openbaar voortgezet onderwijs reeds uit Zeeuws-Vlaanderen. Samenwerkingsscholen (scholen die twee of meer richtingen in zich hebben) zijn hier soms een goed functionerende oplossing om scholen in stand te houden, maar zijn enerzijds strijdig met het duale bestel. Anderzijds blijken ze nog niet altijd in staat de ontmoeting tussen de verschillende identiteiten echt gelijkwaardig te organiseren.

De laatste school -wanneer in een krimpgebied scholen moeten sluiten- zou volgens de VOO dan ook altijd een openbare school moeten zijn, waarin alle kinderen welkom zijn én zich welkom kunnen voelen. Uiteraard geldt dit ook voor nieuw te stichten scholen, bijvoorbeeld in nieuwbouwwijken. Hierbij zou de eerste school eveneens altijd een openbare school moeten zijn.

Doelmatigheid

Het onderwijs heeft niet alleen te maken met krimp, maar ook met vergaande secularisering van de Nederlandse samenleving. In de discussie over artikel 23 wordt ook vaak gewezen op de ‘veropenbarisering’ van het bijzonder onderwijs. Veel scholen op religieuze grondslag zijn dat alleen nog in naam of statutair gezien en ook voor ouders speelt de denominatie een beperkte rol bij schoolkeuze. Dit soort scholen komt wellicht dichterbij het openbare ideaal. Toch roept het de vraag op wat de noodzaak is van het in stand houden van openbaar én bijzonder onderwijs, met name in krimpgebieden. In veel gemeenten leidt dit onvermijdelijk tot ondoelmatige besteding van overheidsgeld en zou men volgens de VOO beter kiezen voor één openbare school.

Concrete standpunten over het Nederlandse onderwijsbestel

Op basis van bovenstaande overwegingen, pleit de VOO voor de korte termijn voor het volgende:

- Algemene toegankelijkheid en algemene benoembaarheid opnemen in de deugdelijkheidseisen, als voorwaarde voor het gehele funderend onderwijs.
- Geen nieuwe scholen stichten op religieuze grondslag.
- De laatste school in een gemeente en de eerste school in een nieuwbouwwijk moet altijd een openbare school zijn.

- Opnemen van een artikel waarin gratis funderend onderwijs als recht wordt vastgelegd.

Tevens pleit de VOO voor het zodanig aanpassen van de WPO en WVO, dat artikel 46 respectievelijk 42 voor álle scholen geldt. Oftewel: “Het onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden.”

Op langere termijn ziet de VOO een onderwijsstelsel voor zich dat boven de denominaties uitstijgt. Alle kinderen gaan dan naar scholen die van en voor iedereen zijn. Scholen die op actief pluriforme wijze aandacht hebben voor levensbeschouwing en de diversiteit in achtergronden. Die kunnen we openbaar noemen, of School! zoals we de afgelopen jaren hebben gedaan. De kern is hetzelfde: samen leven, samen leren!

3. De vereniging

Interne structuur, doelstelling en werkwijze

Een vereniging is de rechtsvorm die mensen bij uitstek kiezen als ze zich willen organiseren om een gezamenlijk doel te bereiken. Onze statuten zeggen over onze doelstelling:

Artikel 2

1. De vereniging stelt zich ten doel werkzaam te zijn in het belang van het onderwijs, dit onderwijs daarbij beschouwend als één geheel. In het bijzonder is zij werkzaam in het belang van het openbaar onderwijs, dat de veelzijdige ontwikkeling van de leerlingen dient en bijdraagt tot hun vorming met aandacht voor de betekenis van de verscheidenheid in levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden, zoals die leven in de Nederlandse samenleving.
De verlangens en wensen van leerlingen en hun ouders of verzorgers maken kern van haar doel uit. De vereniging behartigt de belangen van het openbaar onderwijs zonder enig voorbehoud en opereert onafhankelijk van welk partijpolitiek of welk groepsbelang dan ook. Zij is daardoor in staat elke mogelijke samenwerking met anderen op eigen waarde te schatten.
2. De vereniging tracht dit doel onder meer te bereiken door:
 - a. te ijveren voor goed openbaar onderwijs
 - b. het bevorderen van de deelname aan het openbaar onderwijs
 - c. het nastreven van de medezeggenschap van bij het onderwijs betrokkenen, in het bijzonder van ouders en leerlingen
 - d. het nastreven van optimale scholings- en vormingsmogelijkheden van leerlingen
 - e. invloed uit te oefenen op wetgevende en onderwijsbepalende instanties en personen
 - f. alle andere dienstige wettelijk middelen.

In 2019 heeft de ledenvergadering een commissie ingesteld om de statuten onder de loep te nemen. *Een van de voorgestelde aanpassingen zal een expliciete uitspraak behelzen over de wenselijkheid dat kinderen van ouders van alle gezindte met elkaar naar school gaan. Dezelfde commissie zal voorstellen doen om tot een duidelijke, afgebakende relatie tussen de verschillende gremia in onze vereniging te komen.*

Een vereniging steunt op de activiteit van haar leden. Zonder een actieve ledenbasis ligt het meer voor de hand een stichtingsvorm te hebben. Dat is om verschillende redenen niet wenselijk. De verenigingsvorm garandeert de democratische organisatie, waarbij de ledenvergadering het hoogste orgaan is. Bovendien wordt de lobbyfunctie van de vereniging versterkt naarmate we meer mensen vertegenwoordigen. Op dit moment is dat rond de 10.000 ouders en leerkrachten.

Eind 2024 willen we minimaal 15.000 ouders en leerkrachten als particulier of via gremiumlidmaatschap aan de vereniging hebben verbonden.

Om het lidmaatschap aantrekkelijker en de vereniging betekenisvoller te maken, zullen we werken aan het meer betrekken van leden bij de activiteiten. Daarbij kan in elk geval gedacht worden aan het instellen van commissies die inhoudelijke standpunten voorbereiden, het opnieuw leven inblazen van de Adviesraad, het steunen van de nog bestaande afdelingen en het stimuleren van het oprichten van nieuwe lokale dan wel regionale afdelingen. Ook het intensiveren van het (ook onderlinge) contact met leden via social media hoort hierbij.

De ledenvergadering is het hoogste orgaan in de vereniging en komt nu eenmaal per jaar bijeen. In het licht van bovenbeschreven doelstellingen zal vanaf 2020 de ledenvergadering minimaal tweemaal per jaar bijeenkomen: in maart/april ter vaststelling van het jaarverslag, inclusief de financiële rapportage die tot decharge van het bestuur strekt, en in november ter vaststelling van de begroting van het komende jaar. Beide vergaderingen zullen de komende jaren in toenemende mate ook worden gebruikt om inhoudelijke besluitvorming te laten plaatsvinden.

Positionering

De komende jaren zal de VOO zo helder en consistent mogelijk worden gepositioneerd. In 2019 is daarmee een begin gemaakt met de introductie van een nieuwe huisstijl, een nieuw logo, de herintroductie van het iconische Dick Bruna-beeld van de schoolkinderen en een nieuw motto: *Samen leven, samen leren*.

We zijn ervan overtuigd dat kiezen voor een heldere positionering van groot belang is.

In Nederland zijn er maar twee duidelijk uitgesproken voorvechters voor openbaar onderwijs: VOS/ABB, de besturenorganisatie in het openbaar onderwijs en de VOO. De afgelopen 20 jaar pleitten beide organisaties voor School!, een soort van derde weg. Niet tegen bijzonder onderwijs, niet voor openbaar; maar een nieuw concept waar iedereen welkom is en dat boven de denominaties is uitgestegen. Kortom, eigenlijk toch een openbare school.

We kiezen ervoor om dat voortaan ook zo duidelijk te communiceren (en daarmee laten we het concept School! als zodanig los):

De VOO is van mening dat alle kinderen naar een school zouden moeten gaan zonder richting. Waar ieder kind welkom is en waar de kernwaarden vrijheid, gelijkwaardigheid en ontmoeting centraal staan. Waar ruimte en oprechte belangstelling is voor ieders achtergrond, cultuur, levensbeschouwing of religie.

Om er maar geen misverstand over te laten ontstaan: dat betekent dus dat we tegen de vrijheid van onderwijs zijn waar het gaat over richting. Ook zijn we tegen onderwijs dat wordt gegeven vanuit een specifieke levensbeschouwing of religie.

De komende jaren zullen we zoeken naar mogelijkheden om dit standpunt zo helder mogelijk over het voetlicht te krijgen. Mede zodat mensen die dit ook vinden de kans krijgen om te ontdekken dat wij hun opvatting steunen. We hebben namelijk de indruk dat veel mensen onze mening delen, maar dat nog te weinig mensen weten dat de VOO hun standpunt verwoordt.

In marketingtermen: we gaan werken aan *naamsbekendheid* (zorgen dat mensen van de Vereniging Openbaar Onderwijs hebben gehoord), en *reputatie* (zorgen dat mensen weten waar de VOO voor staat).

Dat zorgt er ongetwijfeld voor dat sommige mensen zich minder thuis gaan voelen bij ons. Uiteindelijk zullen we door onze duidelijkheid en stellingname echter meer mensen aanspreken. Dat is de eerste stap in het proces van meer leden werven.

Daarnaast blijven we ons profileren als onderwijsorganisatie met grote ervaring en deskundigheid op een aantal specifieke terreinen, met name gericht op het primair en het voortgezet onderwijs. Die positionering moet onze effectiviteit in de beleidsbeïnvloeding versterken. De kerngebieden hierbij zijn kansengelijkheid en medezeggenschap. Meer hierover in hoofdstuk 4.

Het laatste belangrijke element van onze positionering betreft het feit dat we een algemene oudervereniging zijn. Weliswaar van oudsher denominatief, maar gelukkig zijn ook steeds meer medezeggenschapsraden (ouders én onderwijspersoneel) en ouderraden van andere denominaties lid van onze vereniging. We zijn een democratisch georganiseerde, landelijk werkende oudervereniging. Dat feit maakt dat we als een van de weinige partijen in het bestel vanaf het begin in staat zijn om enerzijds namens de ouders een bijdrage te leveren aan het onderwijsdebat. Anderzijds kunnen we daardoor opkomen voor de belangen van deze belangrijke groep in de onderwijsorganisatie. Daarom zal de komende vijf jaar een deel van onze focus liggen op het versterken van onze positie. Dit door middel van het gericht ontwikkelen van contacten met en activiteiten voor deze doelgroep.

Samengevat: de focus van de positionering zal de komende jaren liggen op:

De VOO als vereniging van ouders en onderwijspersoneel, die zich beijvert voor goed openbaar en in elk geval algemeen toegankelijk onderwijs zonder richting voor alle kinderen, goede medezeggenschap, kansengelijkheid en de daarmee samenhangende onderwerpen.

Het bureau

De hoofdtaken van het bureau in Almere zijn drieledig:

1. het ondersteunen van de vereniging
2. het ondersteunen van het bestuur m.b.t. het (onderwijsinhoudelijke) beleid
3. het organiseren van inkomsten-genererende activiteiten om de ideële activiteiten mee te kunnen financieren

Anno 2020 bestaat het personeelsbestand op kantoor uit:

- drie medewerkers cursusorganisatie en ledenadministratie (2,2 fte)
- vier beleidsadviseurs (2,6 fte)
- een financieel medewerker (0,65 fte)
- een medewerker marketing & communicatie (0,6 fte)
- een medewerker informatievoorziening (0,2 fte)
- een controller (0,2 fte)
- een directeur-bestuurder (1 fte)

Ten aanzien van deze hoofdtaken merken we het volgende op:

Het ondersteunen van de vereniging

De vereniging telt een kleine tweeduizend particuliere leden en ruim 1500 gremium-leden. Het is met name belangrijk om de ledenadministratie naar behoren te voeren en de leden van adequate informatie te voorzien. Daarom onderhouden de medewerkers cursusorganisatie en ledenadministratie alle benodigde organisatie- en persoonsgegevens. Ze verwerken mutaties en zorgen ervoor dat we indien nodig gerichte communicatie kunnen uitsturen. De programmatuur die we hiervoor gebruiken, STB, is weinig gebruiksvriendelijk. Bovendien biedt het weinig maar wel dure mogelijkheden voor effectieve integratie met andere systemen.

Een bijkomend probleem is dat het niet alleen om ledenadministratie gaat. Ook de administratie van al onze commerciële activiteiten wordt hiermee ondersteund en de afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in het op maat maken van deze software.

De komende jaren zullen we ons bezinnen op de beste manier om ervoor te zorgen dat onze bedrijfsvoering effectief en kostenefficiënt wordt ondersteund door moderne en flexibele programmatuur.

Een belangrijke activiteit van de vereniging bestaat uit het ondersteunen van leden die vragen hebben over de (werking van de) organisatie van de school. Dit met name op het gebied van de medezeggenschap en de ouderparticipatie. Hiervoor hebben we de helpdesk, waar leden dagelijks telefonisch, per mail of per online chat terecht kunnen. Vooral de online chatfunctie blijkt in deze behoeften te voorzien. De komende jaren zullen we de dienstverlening op dit vlak trachten te versterken. In het bijzonder de dienstverlening gericht op het versterken van de positie van ouders op scholen.

Beleidsadvisering

De beleidsadviseurs zijn allen gekoppeld aan de thema's die benoemd worden in hoofdstuk 4 van dit document. Elke twee weken overleggen zij samen met de bestuurder over de ontwikkelingen op de respectievelijke beleidsterreinen. Daarnaast bekijken ze in hoeverre keuzes moeten worden gemaakt. Bijvoorbeeld met betrekking tot stellingname, samenwerking met andere organisaties of lobby.

Ondanks dat we het aantal beleidsonderwerpen beperken tot diegene die echt direct te relateren zijn aan onze hoofdthema's, zien we dat de capaciteit om dit werk goed te doen eigenlijk te beperkt is. Als de financiën van de vereniging het toelaten, zal uitbreiding in deze formatie - samen met die van de communicatiefunctie - de eerste prioriteit zijn.

Het is belangrijk dat de VOO de voor haar relevante onderwijsontwikkelingen volgt, daar een actueel antwoord op formuleert en - niet in de laatste plaats - dit ook uitdraagt. Een belangrijk deel van het succes van de organisatie wordt bepaald door de mate waarin we zichtbaar en herkenbaar zijn voor onze doelgroep. Dat begint bij een sterke inhoudelijke functie.

Organisatie inkomsten-genererende activiteiten

Sinds 2014 krijgen we geen subsidie meer. De vereniging is geheel afhankelijk van contributies en inkomsten die we genereren met dienstverlening; met name trainingen en advisering. Vanaf eind 2019 zijn alle cursussen in clusters ondergebracht bij een beleidsadviseur. Deze is daar zowel inhoudelijk als commercieel verantwoordelijk voor. De praktische organisatie en de

eerstelijns contacten met (potentiële) klanten worden verzorgd door de medewerkers cursusorganisatie.

Eind 2019 hebben we een professionaliseringsslag gemaakt door alle VOO-onderwijsprocessen te beschrijven en vast te leggen in het Handboek Trainingen van de VOO. Dit zorgt ervoor dat niet alleen de uitvoering, maar ook de evaluatie, aanpassing en nieuwe ontwikkeling van cursussen op een professionele, gestructureerde manier vorm krijgt. De komende jaren zullen we ons bezighouden met het verder afstemmen van ons aanbod op de (latente) vraag. Daar zijn we op zichzelf goed voor ingericht. Het enige wat nog aandacht behoeft, is de verkoopfunctie. Er lijkt nog potentie voor groei te zijn, als we in staat zouden zijn structureel capaciteit vrij te maken om ons aanbod proactief onder de aandacht van (potentiële) klanten te brengen. Vooralsnog organiseren we dit voornamelijk door de beleidsadviseurs en de directeur klantbezoeken te laten afleggen. De komende jaren gaan we bij wijze van experiment kijken of het mogelijk is hier iemand voor aan te trekken die dit als hoofdtaak heeft.

Het kantoor

De VOO is gevestigd in Almere. Dat is niet per se de meeste logische plek voor een organisatie die zich primair bezighoudt met belangenbehartiging en lobbywerk richting Den Haag. Het is wel redelijk centraal gelegen en goed bereikbaar, ook met het openbaar vervoer.

Ons huurcontract loopt eind 2022 af. Voor de ledenvergadering van 2021 zal het bestuur een notitie opstellen die overweegt wat, gegeven de doelen en activiteiten van de vereniging, de meest voor de hand liggende vestigingsplaats is.

De netwerkorganisatie

De VOO is meer dan de bureaumedewerkers in Almere. Ruim dertig trainers/adviseurs hebben zich aan ons verbonden. Zij verzorgen namens de VOO verspreid over het hele land onze trainingen en geven advies, voornamelijk aan (G)MR-en.

Deze trainers zijn belangrijk voor de VOO. Per saldo hebben zij op jaarbasis meer contact met onze leden en klanten dan wijzelf als bureau (kunnen) hebben. Daarmee zijn zij belangrijke 'voelsprietten' voor de organisatie bij het feeling houden met wat er leeft op scholen en in onderwijsland. Bovendien bepalen zij voor een belangrijk deel het beeld dat in het land bestaat over wie of wat de VOO is en doet.

Om deze reden zijn we sinds 2019 begonnen met een intensivering van de contacten met onze trainers. De komende jaren willen we hen nauwer bij de organisatie betrekken. Op die manier willen we:

- de continuïteit verzekeren;
- ervoor zorgen dat de kwaliteit van onze diensten en producten wordt verbeterd;
- garanderen dat het beeld dat wij uitstralen via onze trainers en het beeld dat wij als bureau willen uitstralen zoveel mogelijk congruent is.

Partners

Als oudervereniging in het onderwijs heeft de VOO verschillende natuurlijke en soms wat minder natuurlijke partners. De belangrijkste zijn:

VOS/ABB

VOS/ABB is de besturenorganisatie voor het openbaar (en algemeen toegankelijk) onderwijs. Van oudsher onderhouden we een warme relatie en werken we samen waar we elkaar kunnen versterken. Dit doen we met name op het gebied van beleidsbeïnvloeding, zodat we van onze gecombineerde inhoudelijke capaciteit kunnen profiteren, en op zaken die het openbaar onderwijs in het algemeen aangaan. In 2020 is dit bijvoorbeeld voor de presentatie van de nieuwe kernwaarden van het openbaar onderwijs en de organisatie van de jaarlijkse week van het openbaar onderwijs.

De komende beleidsperiode blijft gericht op een constructieve samenwerking. Hierbij valt niet uit te sluiten dat we verschillende vormen waarin die samenwerking zijn beslag kan krijgen zullen onderzoeken. Het is op dit moment niet de bedoeling om tot een bestuurlijke integratie te komen.

Ouders van Waarde en de ROV

Ouders van Waarde en de Reformatorische Oudervereniging (ROV) zijn op dit moment naast de VOO nog de enige algemene, denominatieve ouderorganisaties met landelijke werking.

Net als in het verleden, proberen we daar waar we elkaar kunnen versterken samen te werken en onze activiteiten op elkaar af te stemmen. Omdat wij allen het belang en de positie van de kind, en als diens vertegenwoordiger, de ouder in het onderwijs als leidend uitgangspunt hebben, vinden wij ons in de praktijk op 90% van de onderwijsgerelateerde zaken. Uiteraard verschillen wij van mening over de toekomst van het onderwijsbestel in relatie tot artikel 23 van de Grondwet.

Overige ouderverenigingen

De laatste jaren ontstaan ook min of meer lokale/regionale ouderinitiatieven die soms riant worden gesteund door de betreffende gemeente (bijvoorbeeld OCO in Amsterdam). Wij zullen de komende jaren onze positie ten aanzien van deze initiatieven bepalen.

Met de specifieke ouderverenigingen, zoals Balans Digitaal, onderhouden wij goede relaties en werken we samen wanneer dat opportuun is.

Ouders & Onderwijs

Ouders & Onderwijs is op dit moment de enige door het ministerie 'erkende' officiële vertegenwoordiger van ouders. Het is als zodanig ook gesprekspartner van het ministerie en van de uitvoeringsorganisaties, zoals de PO- en VO-raad.

Ouders & Onderwijs is een stichting en legt als zodanig geen verantwoording af aan de doelgroep die ze geacht wordt te vertegenwoordigen. Bovendien is de capaciteit van O&O zeer beperkt en is haar bekendheid onder de doelgroep zeer gering. Wij werken aan goed contact met Ouders & Onderwijs, maar blijven ook duidelijk over onze opvatting over deze bijzondere constructie.

De komende jaren zullen wij ons ervoor blijven inspannen dat de democratisch georganiseerde ouderverenigingen in elk geval erkend worden als gesprekspartner van het ministerie. Op die wijze worden zij weer structureel bij de beleidsontwikkeling en -evaluatie betrokken. Uiteraard onderzoeken we daarbij ook mogelijkheden om weer in aanmerking te komen voor financiële

ondersteuning, in welke vorm dan ook. Al was alleen omdat ouders er wat betreft financiële ondersteuning van rijkswege zeer bekaaid vanaf komen, vergeleken met leerkrachten en bestuurders.

4. Onderwijsbeleid en de VOO-thema's

De afgelopen ruim 150 jaar heeft de VOO zich altijd bekommerd om het onderwijsbeleid. Dit om ervoor te zorgen dat het onderwijs toegankelijker werd of bleef, kwalitatief versterkte en kansen bood aan *alle* kinderen. Dat begon al met de leerplichtwet en eerder noemden we ook medezeggenschap, veiligheid op school en gratis leermiddelen als enkele aansprekende voorbeelden.

De VOO heeft altijd stelselmatig het onderwijs gevolgd en vanuit betrokkenheid en expertise een bijdrage geleverd aan het debat. Met de relatief beperkte capaciteit anno 2020 moeten er keuzes worden gemaakt. Afgeleid van en aanvullend op de hoofdthema's openbaar onderwijs, medezeggenschap en kansengelijkheid kiezen we ervoor om ons de komende jaren vooral bezig te houden met de volgende onderwerpen:

Kansengelijkheid

- schooladvies
- overgang PO-VO
- vroege selectie
- segregatie
- armoede
- ouderbijdragen
- schaduwonderwijs

- meertaligheid

Burgerschap en democratie

- burgerschapswet
- leerlingparticipatie
- democratische waarden
- school als oefenplaats
- moeilijke gesprekken in de klas

Positie van het openbaar onderwijs

- artikel 23
- samenwerkingsscholen
- krimp
- kernwaarden

Passend en inclusief onderwijs

- leerrecht
- thuiszitters
- iedereen welkom (diversiteit)

Actieve pluriformiteit en diversiteit

- uitgaan van diversiteit/verschillen benutten
- gelijkwaardige aandacht voor levensbeschouwing
- G/HVO

Medezeggenschap

- samenwerking
- jaarplanning
- WMS
- contact met de achterban
- versterking in het algemeen

Voor deze onderwerpen hebben wij de ambitie om:

- een goed beeld te krijgen wat de actuele stand van zaken is en hoe die historisch ontstaan is
- helder te omschrijven wat wij beschouwen als de 'ideale' situatie op dat terrein
- de actualiteit te volgen en waar nodig te reageren richting beleidmakers en politiek

- proactief een bijdrage te leveren aan het debat en waar mogelijk de beeldsvorming

Lustrumthema: School en Armoede

Elke vijf jaar kiezen we een thema dat we gedurende die periode op de agenda willen zetten en houden. Tijdens zoveel mogelijk reguliere contacten zullen we het bespreekbaar maken en aangeven wat wij zien als probleem en gewenste beeldsontwikkeling. Het lustrumthema wordt afgetrapt met een groot congres, dat wordt gekoppeld aan de jaarvergadering van de vereniging. Voor de periode 2020-2025 kiezen wij voor het thema 'armoede'.

Armoede is niet voor niets een van de benoemde subonderdelen in een van onze hoofdthema's 'kansengelijkheid'. Kinderen die opgroeien in armoede lopen tegen een veelheid van omstandigheden aan die hun optimale ontwikkeling in de weg staan. Niet alleen kunnen ze vaak minder dan andere kinderen rekenen op ondersteuning 'van thuis', omdat hun ouders heel andere dingen aan hun hoofd hebben. Ze ondervinden ook zelf de directe en indirecte effecten van een leven in schaarste.

Kinderen die naar school komen zonder te hebben ontbeten, die nooit gezond of genoeg eten mee krijgen, die niet kunnen trakteren als ze jarig zijn, laat staan dat er ruimte is voor een cadeau of een verjaardagspartijtje, die nooit op vakantie gaan,... Ze ervaren niet alleen een achterstand, ze hebben die ook, onvermijdelijk. Maar dat is misschien niet eens het ergste. Structurele schaarste heeft grote invloed op de (ontwikkeling) van het brein. Juist bij kinderen is dat potentieel desastreus als het gaat om sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling.

Nederland is een van de rijkste landen van de wereld. Gelukkig ook met de gelukkigste kinderen van de wereld. Maar dat laat onverlet dat 374.000 kinderen in Nederland in armoede opgroeien, waarvan de helft in structurele armoede.

We verwachten niet dat de scholen dit probleem oplossen; dat is aan de samenleving en aan de politiek. Je zou verwachten dat dit hoge prioriteit krijgt van een Kamer waarin de meerderheid van de leden vaak de mond vol heeft van kansengelijkheid.

Maar we verwachten wel dat scholen erover nadenken en er zich in verdiepen. Zich afvragen in hoeverre het probleem op hun school speelt en wat zij zelf kunnen doen om de *effecten* van de armoede zoveel mogelijk te minimaliseren. Na te denken over wat ze kunnen doen en wat ze kunnen laten. Bijvoorbeeld als het gaat om de manier waarop de vrijwillige ouderbijdrage wordt vastgesteld en wordt geïnd. Kortom, we zijn van mening dat elke school een *armoedebeleid* zou moeten formuleren. Om ervoor te zorgen dat het gesprek hierover plaatsvindt met alle betrokken partijen, namelijk leerkrachten, bestuur, ouders en - in het voortgezet onderwijs - ook leerlingen, zijn wij van mening dat dit armoedebeleid onderdeel van het schoolplan moet uitmaken. Op die wijze is het (reguliere) gesprek en de afstemming tussen alle betrokken partijen hierover geborgd.

Vanaf het congres op 28 maart, gekoppeld aan de ledenvergadering, zullen wij dit thema 5 jaar lang trachten te agenderen. Daarnaast trachten wij door (politieke) lobby en het zoeken van steun bij andere onderwijs- en onderwijsgerelateerde organisaties het te leiden tot wetswijzigingen dienaangaande.

5. Diensten en producten

Naast de contributie-inkomsten die we krijgen van onze leden, is het zaak ook inkomsten te genereren. Zo kunnen we onze ideële activiteiten financieren.

Uitgangspunt bij het definiëren van ons dienstenportfolio, is dat onze diensten een bijdrage moeten leveren aan of in elk geval in het verlengde moeten liggen van onze doelstellingen en positionering (oudervereniging, openbaar onderwijs, kansengelijkheid, goede medezeggenschap).

Als erkend expert op het gebied van medezeggenschap, hebben we de ambitie om de grootste/belangrijkste aanbieder van medezeggenschapstrainingen van Nederland te zijn. Om die positie te bereiken en waar nodig te bestendigen, blijven we ons aanbod continue evalueren, innoveren en uitbreiden. Eventueel ook door (kleine) overnames van andere partijen of portfolio's.

Een belangrijke ontwikkeling voor de komende jaren, is onze investering in e-learning. We menen dat we door het uitbreiden van ons aanbod met deze vorm van onderwijs niet alleen onze bestaande klanten/doelgroep beter kunnen bedienen. De verwachting is vooral dat we daarmee een doelgroep (met name ouders) kunnen bereiken die tot op dit moment in het geheel geen trainingen volgt als zij lid worden van een medezeggenschapsraad.

Andere aandachtsgebieden zullen trainingen gericht op schoolleiders/directies en bestuur zijn. Daarnaast zullen we ons de komende jaren intensiever gaan richten op gemeenten /gemeenteraadsleden. We merken dat gemeenten over het algemeen maar zeer beperkt invulling geven aan hun verantwoordelijkheid voor de beschikbaarheid van voldoende openbaar onderwijs. In de praktijk heeft men vooral oog voor potentiële financiële risico's. Door een gericht aanbod te creëren voor gemeenteraadsleden, willen wij een (strategische) bijdrage leveren aan het lokale draagvlak voor openbaar onderwijs.

Tot slot zullen wij ons meer dan voorheen gaan richten op trainingen en bijeenkomsten voor ouders. Zowel voor ouders die zorgdragen voor de tussenschoolse opvang (TSO), als ouders in de algemene zin. Denk hierbij aan trainingen gericht op betrokkenheid over wat er op school speelt, bijvoorbeeld op het gebied van pesten of meertaligheid.

Daarbij kunnen we zelf ons bestaand aanbod vernieuwen en nieuw aanbod ontwikkelen. Waar het een meerwaarde is, zullen we echter meer dan voorheen samenwerken met bestaande partijen die al een kwalitatief goed aanbod bieden.

6. Communicatie en Marketing

Alles begint en eindigt met effectieve communicatie en marketing. We kunnen onze doelen niet realiseren zonder dat de mensen en instanties die het beleid bepalen en beïnvloeden weten wie we zijn, waar we voor staan en wat we vinden. Hetzelfde geldt voor het aan de man brengen van onze diensten. Onze doelgroep moet weten dat we bestaan, waar we voor staan en wat we te bieden hebben. Dat maakt de marketing & communicatiefunctie in onze organisatie cruciaal en vrijwel iedereen binnen de organisatie speelt daar tegenwoordig een rol in. Zo zie je bijvoorbeeld bij het gebruik van social media zakelijk en privé vaak (deels) door elkaar lopen.

In 2020 en 2021 zullen wij campagnes opstarten die gericht zijn op drie zakelijke hoofddoelen:

Meer naamsbekendheid

We moeten in alle eerlijkheid vaststellen dat het niet goed gesteld is met de naamsbekendheid van de Vereniging Openbaar Onderwijs. Al is deze vaststelling weliswaar op basis van eigen waarneming en anekdotisch.

We streven naar naamsbekendheid onder het grote publiek. Toch is dit, als we moeten prioriteren, vooral van belang onder (aanstaande) ouders met kinderen in het funderend onderwijs, mensen die werkzaam zijn in het (openbaar) onderwijs en onder beleidsmakers en politici.

We onderzoeken de mogelijkheid om een naamsbekendheidsonderzoek te laten uitvoeren. Zo kunnen we over een periode volgen of onze inspanningen om onze naamsbekendheid te vergroten ook (voldoende) effect hebben.

Reputatieverbetering

De stap na naamsbekendheid is het 'laden van het merk'. Zorgen dat mensen niet alleen van de VOO hebben gehoord, maar dat ze er ook de juiste betekenis aan geven en er de juiste associaties aan koppelen.

Voor ons is het belangrijk dat mensen bij VOO denken aan:

- Dat is een oudervereniging in het onderwijs.
- Dat is dé belangenorganisatie voor het openbaar onderwijs.
- Dat is dé club in Nederland met verstand van en cursussen over medezeggenschap.

Specifiek voor beleidsmakers en politici moet natuurlijk gelden dat zij inhoudelijk goed op de hoogte zijn van de belangrijkste standpunten van de vereniging en ons zien als een legitieme vertegenwoordiger en gesprekspartner.

Leadgeneratie

Het is belangrijk dat ons dienstenaanbod goed over het voetlicht wordt gebracht. Daarom is het derde doel dat de komende jaren in onze marketing centraal staat *leadgeneratie*. Zorgen dat mensen die bewust op zoek zijn naar ondersteuning van de soort die wij kunnen bieden ook werkelijk bij ons uitkomen. En zorgen dat mensen die een probleem ervaren, maar nog niet

actief op zoek zijn naar een oplossing, zich eveneens bewust worden van de mogelijkheden die wij te bieden hebben om hen te helpen.

Bovengenoemde doelen realiseren we met behulp van moderne, (online) advertentiecampaagnes. Uiteraard ondersteund met reguliere activiteiten, zoals:

- Persberichten
- Ingezonden brieven voor opiniepagina's
- Artikelen op onze website
- Elektronische nieuwsbrieven
- Artikelen in vakbladen
- Folders en boekwerkjes
- Actief gebruik van social media (in elk geval LinkedIn, Facebook en Twitter). We overwegen het gebruik van Instagram (met name omdat de doelgroep jonge ouders (vooral moeders) daar zeer actief gebruik van maakt, maar staan ook open voor nieuwe, opkomende social media.

7. Financiën

De afgelopen jaren had de vereniging het financieel niet gemakkelijk. De stopzetting van de rijkssubsidie in 2014 was daar een belangrijke oorzaak van, maar ook daarvoor lukte het lang niet altijd om zwarte cijfers te schrijven.

De grote opdracht van de komende beleidsperiode is ervoor zorgen dat de vereniging structureel winstgevend is. Het is niet de bedoeling om grote winsten te maken, er bestaat geen enkele noodzaak om het eigen vermogen nog verder te laten groeien. Gezonde winst die het mogelijk maakt om te investeren is echter gewenst, evenals het niet verder interen op het vermogen. Althans, zonder dat dit het gevolg is van een beleidskeuze.

Inkomsten en uitgaven

De afgelopen jaren maakten we al veel werk van het rationaliseren van de kosten. Meest recent is een slag gemaakt met een nieuwe arbeidsvoorwaardenregeling. Daardoor maakten we met name de eindejaarsuitkering van de medewerkers resultaatsafhankelijk.

In 2020 zal nog eenmaal een exercitie worden uitgevoerd om te onderzoeken in hoeverre er nog kostenefficiënter kan worden gewerkt. De verwachting is evenwel niet dat dit grote winst gaat opleveren. Bovendien is het niet mogelijk om te bezuinigen op de inhoudelijke functie van het bureau, zonder dat de kwaliteit van de werkzaamheden daardoor zo ver daalt dat het afbreuk doet aan de positionering en de marktpotentie van de vereniging als geheel.

De onvermijdelijke conclusie is dat, om de verenigingsfinanciën structureel op orde te krijgen, de inkomsten structureel omhoog moeten. Daarvoor zijn in wezen drie mogelijkheden:

1. Verhogen van de contributies
 - a. Het verhogen van de particuliere contributies gaat geen zoden aan de dijk zetten en niet bijdragen aan de gewenste aanwas van actieve nieuwe leden.
 - b. Het verhogen van de contributies van gremium-leden is een optie die we zullen onderzoeken. Zeker in het licht van de waarde die met name een MR-lidmaatschap in de praktijk heeft (kosteloze helpdesk, gratis congres, nieuwsbrieven met updates).
2. Het verkrijgen van subsidies
 - a. Structurele subsidie lijkt nog ver weg, hoewel er in de Kamer wel hier en daar steun voor is. We blijven hierover in gesprek en ook over de manier waarop die subsidie gestalte zou moeten krijgen. Een te overwegen optie is om die via de lumpsum en de oudergeleding van de MR-en te laten lopen.
 - b. De komende jaren zullen we voor projecten trachten projectsubsidie te krijgen.
3. Het vergroten van de inkomsten uit dienstverlening. Dit is naast de twee eerder genoemde activiteiten, de belangrijkste bron voor de komende jaren. Zoals eerder in dit plan beschreven zullen we nieuwe diensten ontwikkelen - ook samen met derden - en de bestaande diensten beter vermarkten.

Vereniging en Stichting Facilitair

Tot nu toe werden de btw-vrijgestelde activiteiten georganiseerd vanuit de vereniging en de btw-belaste activiteiten vanuit de Stichting VOO Facilitair. Dit is ooit zo opgezet om de administraties zuiver te houden richting de fiscus.

Inmiddels is het prima mogelijk om vanuit een rechtspersoon zowel btw-vrijgestelde als btw-belaste activiteiten uit te voeren. Daarom zullen we in de loop van 2020 de noodzakelijke stappen zetten om te komen tot een liquidatie van de stichting. Vanaf 1 januari 2021 worden alle activiteiten georganiseerd vanuit de vereniging.

Vermogen

De vereniging heeft van oudsher een groot vermogen. Sinds het eindigen van de structurele rijkssubsidie staat dat onder druk en vindt eigenlijk vrijwel elk jaar enige afkalking plaats. Enkele tonnen zijn vrij beschikbaar in de vorm van liquiditeit en het grootste deel (ongeveer € 1,35 M) zit 'vast' in de vorm van grond van voormalig camping Seel (nu Camping International). Deze is langjarig verpacht aan de exploitanten van de camping. De inkomsten uit deze verpachting zijn stabiel, ongeveer 3,7%. Dit is beter dan het geld op een spaarrekening zetten, maar een stuk minder dan het (over een langere periode) gespreid beleggen.

De vraag is wat de functie van een dergelijk vermogen zou moeten zijn voor een vereniging als de VOO. Er zijn grofweg drie opties:

Buffer

Een soort weerstandsvermogen dat kan worden gebruikt om eenmalige klappen op te vangen of om een (noodzakelijke) transitie te faciliteren. Voor de VOO is het verstandig om in elk geval een deel van het vermogen hiervoor te reserveren. Er zijn allerlei manieren om houvast te creëren voor wat dan de omvang van het buffervermogen zou moeten zijn. Wij kiezen ervoor om dit per 2020 grofweg de bruto salarislasteren voor een half jaar te laten zijn. Dat betekent dat wij uit het vermogen altijd de salarissen van alle medewerkers gedurende een half jaar kunnen voldoen. In termen van geld komt dat per 2020 neer op een omvang van € 275.000. Dit bedrag zal mee fluctueren met de omvang van de personeelslasten.

Inkomstenbron

Het is natuurlijk mogelijk om het vermogen te zien als een structurele bron van inkomsten en het ook als zodanig te gebruiken. Effectief is dat de afgelopen jaren gebeurd, door de inkomsten uit het belegde vermogen (de camping evenals de effectenportefeuille) te begroten en te verwerken in de exploitatie. Wij kiezen ervoor om de komende jaren toe te werken naar een situatie waarin de vereniging - zonder inkomen uit vermogen - structureel gezond is en zwarte cijfers schrijft. Dat betekent natuurlijk niet dat er geen inkomen uit vermogen is. Dit wordt dan echter niet meer in de exploitatie verwerkt en kan worden aangewend voor specifieke doelen.

Inzet ten behoeve van de doelen van de vereniging

Naast de bufferfunctie, is de inzet ten behoeve van de doelen van de vereniging de meest voor de hand liggende functie. De vereniging is nooit opgezet om vermogen te verwerven en in stand te houden. Dit staat immers in haar doelen ook niet beschreven. Dit betekent dat overtollige reserves in beginsel beschikbaar zijn om bij te dragen aan het realiseren van de doelen van de

vereniging. Dat kan op verschillende manieren gebeuren. De belangrijkste die voor de komende beleidsperiode worden voorzien zijn:

1. Het versterken van de positie van de vereniging door het vergroten van de naamsbekendheid onder onze doelgroepen.
2. Het realiseren van nieuwe producten (bijvoorbeeld een e-learning portfolio) en daarmee samenhangende inzet van tijdelijk personeel.
3. Het doen van (kleine) overnames.

Deze inzet van het vermogen wordt zoveel mogelijk (via de begroting) afgestemd met de ledenvergadering en, voor zover dat niet mogelijk is, met de Raad van Toezicht.

8. Tot slot

Onderhavig strategisch koersdocument wordt vastgesteld door de ledenvergadering en is als zodanig richtinggevend voor het bestuur gedurende de komende vijf jaar. Het geeft vooral een denkrichting en een kader aan. Concrete invulling zal waar nodig in overleg met de ledenvergadering en/of de Raad van Toezicht plaatsvinden.

Dit document positioneert de vereniging en haar uitdagingen anno 2020 helder en geeft houvast bij de manier waarop we deze tegemoet gaan treden.

Het is daarbij goed om te realiseren dat de vereniging niet het bestuur, noch het kantoor in Almere is. De vereniging, dat zijn we allemaal, dat zijn alle leden. En we zijn niet voor niets lid. We hebben een gezamenlijk beeld van de ideale manier waarop het onderwijs in Nederland zou moeten worden ingericht. Daarnaast hebben we een gezamenlijke ambitie om vanuit onze idealen bij te dragen aan goed onderwijs voor alle kinderen.

Laat dit koersdocument daarom ook een inspiratie zijn voor alle leden om hieraan een bijdrage te leveren. Natuurlijk als lid tijdens de vergadering, maar vooral ook daarbuiten. Met rond de 10.000 mensen die aan ons zijn verbonden, kunnen we veel meer impact maken dan we nu doen. Aarzel niet om met elkaar en met 'Almere' samen na te denken over manieren waarop.

'Samen leren, samen leven' is ons motto. Laten we hier dan ook samen aan werken!

Almere, 28 maart 2020